

Posudek vedoucího k diplomové práci Zity Rákayové: Mezinárodní instrumenty v boji proti organizovanému zločinu

Předložená diplomová práce standardního rozsahu (57 s. vlastního textu) se zabývá závažnou a aktuální tematikou organizované zločinu a odpovědi mezinárodního práva na tento společenský problém. Diplomantka se zabývá především univerzálními instrumenty (přijatými v rámci OSN), pozornost však věnuje i regionálním instrumentům a iniciativám. Práce vychází především z dostupné české odborné literatury, ale také z primárních pramenů a dalších internetových zdrojů. Diplomantka prokázala schopnost úspěšně zpracovat poměrně velké množství dokumentů a literatury v češtině a angličtině.

Po formální stránce má diplomová práce logickou a přehlednou strukturu, která odpovídá zvolenému tématu. Práce je napsána čtivým a přitom odborným jazykem s minimem překlepů. Po stručném úvodu se autorka nejprve zabývá historií a definicemi organizovaného zločinu. V kap. 3. poté zkoumá základní formy organizované trestné činnosti. Těžiště práce spočívá v nejrozsáhlejší kap. 4., která rozebírá jednotlivé mezinárodní instrumenty v boji proti organizovanému zločinu, a to v první řadě Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (2000) a tři protokoly k ní. Zmínku věnuje i doporučeným zásadám o lidských právech a obchodování s lidmi (2002). V další části této kapitoly popisuje mezinárodní a evropské instrumenty v oblasti praní špinavých peněz, dále pak mezinárodní úmluvy proti korupci, přijaté v rámci Rady Evropy, OECD a Evropské unie. Za ocenění stojí i část věnovaná přehledu univerzálních i regionálních institucí pro implementaci a kontrolu dodržování těchto úmluv. Práce je završena stručným, spíše hodnotícím než shrnujícím závěrem.

Jako ke každé práci lze mít i zde některé připomínky a dotazy. Některé mají spíše formální povahu, tak např. v části věnované doporučeným zásadám o lidských právech a obchodování s lidmi se uvádí, že tento dokument přijal Úřad vysokého komisaře pro lidská práva, avšak anglická zkratka UNHCR patří Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Který orgán tedy přijal citovaný dokument? Z obsahového hlediska poněkud překvapuje, že poté co autorka správně vyloučila terorismus z pojmu organizovaného zločinu (s. 16), v další kapitole uvádí terorismus jako extrémní formu organizovaného zločinu (s. 22). Proto by bylo vhodné při ústní obhajobě objasnit základní rozdíly mezi terorismem a organizovaným zločinem. Naproti tomu lze souhlasit se zařazením korupce. Je však škoda, že diplomantka ve výčtu smluvních instrumentů zapomněla na nejnovější Úmluvu OSN proti korupci (2003). Z pohledu smluvních instrumentů proti korupci se (na rozdíl od jiných oblastí mezinárodního

trestního práva) totiž jeví právní úprava přijatá na univerzální úrovni dokonalejší než v případě smluv přijatých na regionální úrovni. Platí to zejm. o definici zahraničního veřejného činitele, která je autonomní v Úmluvě OSN proti korupci (2003) i v Úmluvě OECD (1997), zatímco v úmluvách Rady Evropy a EU odkazuje na vymezení tohoto pojmu ve vnitrostátním právu.

Přes některé připomínky a otázky považuji přeložený spis za velmi zdařilou diplomovou práci a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 28.4.2007

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.